

Japonský dôchodkový systém

Lenka Grižáková
Jana Skokanová

Japonsko

- najvyšší pomer ľudí v dôchodkovom veku k osobám v produktívnom veku medzi krajinami OECD
  - na dve osoby v produktívnom veku pripadá viac ako jedna osoba vo veku viac ako 65 rokov
- najvyššia priemerná dĺžka života medzi krajinami OECD

Muži:
81.91

Ženy:
88.09

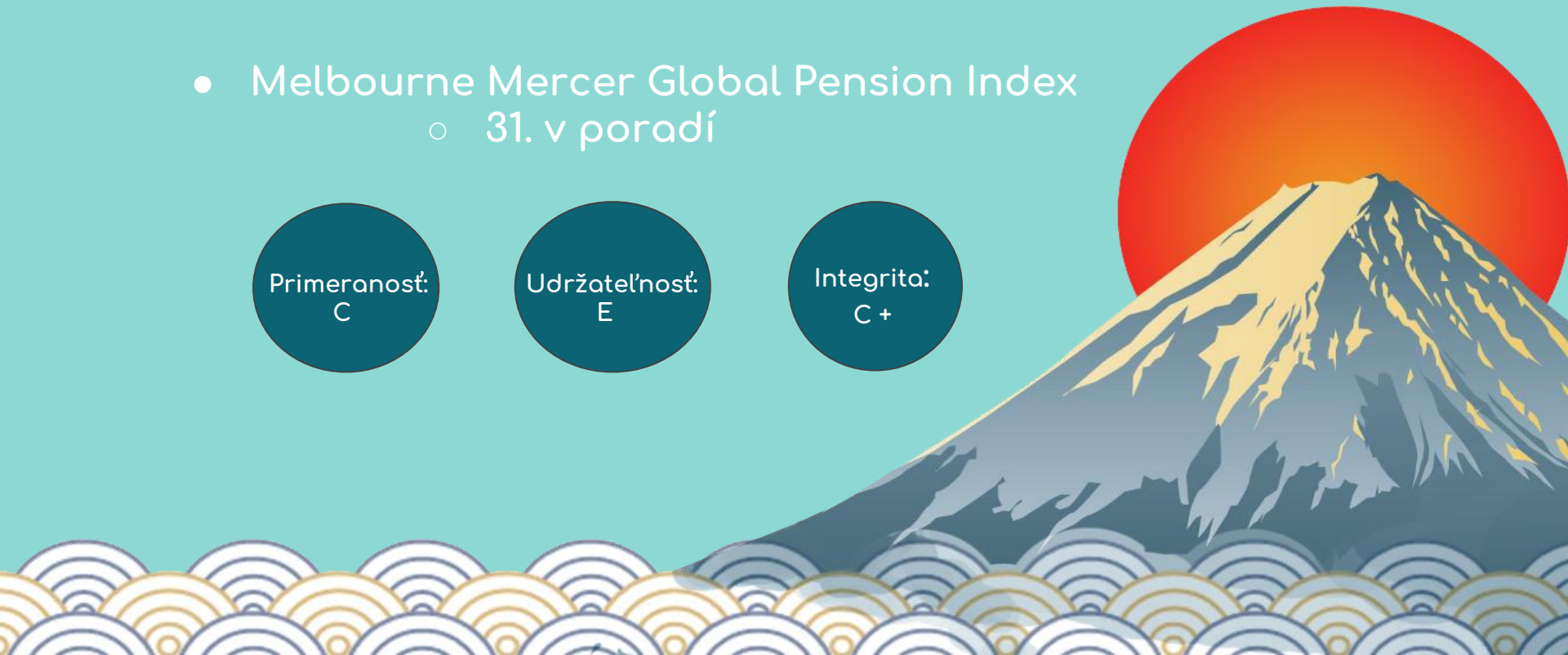
Japonský dôchodkový systém

- Melbourne Mercer Global Pension Index
  - 31. v poradí

Primeranosť:
C

Udržateľnosť:
E

Integrita:
C+

Štruktúra

Dobrovoľné
penzijné
fondy

Systém dôchodkového poistenia pre
zamestnancov

Národný dôchodkový systém

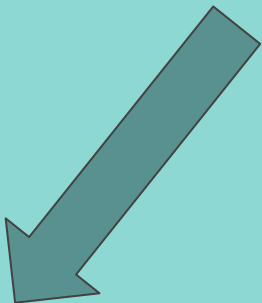
Kategória I

Kategória III

Kategória II

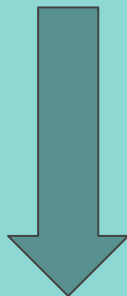
Delenie obyvateľstva

Kategória I

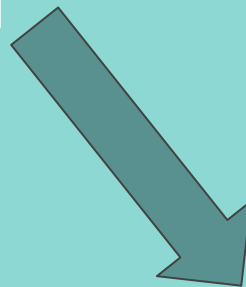
-občania medzi 20-60 rokov
-nezamestnaní
-zamestnanci malých firiem
-študenti

Kategória II

-zamestnaní

Kategória
III

-občania medzi 20-60 rokov,
závislí od prispievateľov
kategórie II.

Národný dôchodkový systém

Kokumin nenkin

- Povinný pre všetkých rezidentov v Japonsku vo veku od 20 do 60 rokov
- Pay-as-you-go system
- Kategória I

Zabezpečuje:

Starobný
dôchodok

Invalidný
dôchodok

Dôchodok
pre
pozostalých

Mesačný príspevok

$$\text{Príspevok} = \text{Výška revízneho príspevku} \times \text{Miera revízie}$$

$$\text{Miera revízie} = \text{Miera revízie v predošlom roku} \times \text{Zmena cenovej úrovne} \times \text{Zmena reálnej mzdy}$$

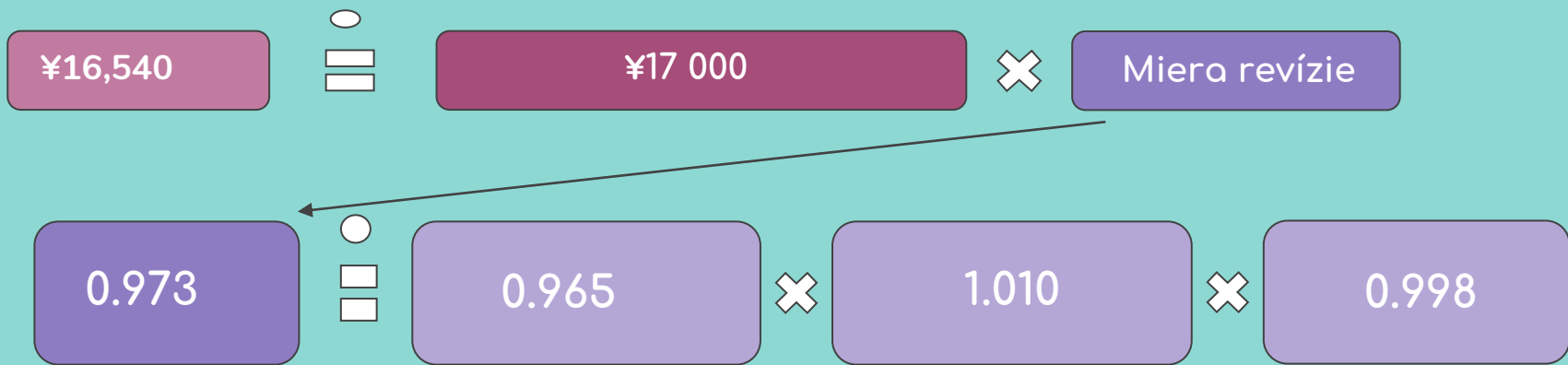
Výška revízneho príspevku:

každoročný nárast o ¥280 (2,40€) od roku 2006, kedy bol revízny poplatok vo výške ¥13,860 (118,80€), až do roku 2017 kedy sa zastaví na hodnote ¥17,000 (145, 71€) a zatiaľ ostáva konštantne na tejto hodnote.

Výška mesačných príspevkov:

2018: ¥16,340
2019: ¥16,410
2020: ¥16,540 (141.40 €)

Súčasný mesačný príspevok

Každý občan Japonska aj cudzinec žijúci v Japonsku si musí prevziať tzv. dôchodcovské knižky.

System oslobodenia od platenia príspevkov

Výška úľavy	Výška dávky	Základ starobného dôchodku
Úplná úľava	¥0	$\frac{1}{2}$
$\frac{3}{4}$ z pôvodnej sadzby	¥4,140	$\frac{5}{8}$
$\frac{1}{2}$ z pôvodnej sadzby	¥8,270	$\frac{3}{4}$
$\frac{1}{4}$ z pôvodnej sadzby	¥12,410	$\frac{7}{8}$
System odkladania príspevkov	¥0	0
Špeciálny system pre študentov	¥0	0

Výpočet ročnej výšky starobného dôchodku

Podmienka:

minimálna dĺžka
prispievania 10
rokov

Vek odchodu
do dôchodku:

stanovený na
65 rokov

Výpočet ročnej výšky starobného dôchodku

$$D = \text{¥}781,700 * (a + b + c + d + e) / (40 \times 12)$$

a - počet plne vyplatených príspevkov

b - počet vyplatených dávok s úplnou zľavou * $\frac{1}{2}$

c - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{3}{4}$ z pôvodnej dávky * $\frac{5}{8}$

d - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{1}{2}$ z pôvodnej dávky * $\frac{3}{4}$

e - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{1}{4}$ z pôvodnej dávky * $\frac{7}{8}$

Výpočet ročnej výšky starobného dôchodku

$$D = 6\,735\text{€} * (a + b + c + d + e) / (40 \times 12)$$

a - počet plne vyplatených príspevkov

b - počet vyplatených dávok s úplnou zľavou * $\frac{1}{2}$

c - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{3}{4}$ z pôvodnej dávky * $\frac{5}{8}$

d - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{1}{2}$ z pôvodnej dávky * $\frac{3}{4}$

e - počet vyplatených dávok so zľavou $\frac{1}{4}$ z pôvodnej dávky * $\frac{7}{8}$

Úprava výšky dôchodku v závislosti od veku nástupu do dôchodku

V prípade nástupu do dôchodku medzi 60r a pred dovŕšením 65 r.

Miera zníženia =
 $0.5\% * (\text{počet mesiacov do dovŕšenia 65 rokov})$

V prípade nástupu do dôchodku po dovŕšení 65 r.:

Miera zvýšenia=
 $0.7\% * (\text{počet mesiacov od dovŕšenia 65 rokov})$

Vek	Zmena výšky dôchodku
60	-30%
62	-18%
64	-6%
65	0%
66	8.4%
68	25.2%
70	42%

Príklad

Pán Tetsuro, študoval 5 rokov, kedy bol zahrnutý do špeciálneho systému pre študentov a od svojich 25 rokov pracoval vo vlastnej firme, ktorá mala 3 zamestnancov. Jeden rok sa mu nedarilo a tak požiadal o ½ úľavu od platenia mesačného príspevku. Momentálne oslávil 68 rokov a rozhodol sa odísť do dôchodku.

Ročný dôchodok:

$$¥781,700 * (5 * 12 * 0 + 12 * \frac{3}{4} + 42 * 12) / (40 \times 12) * 1.252 = ¥1,045,973 (9\ 034€)$$

System dôchodkového poistenia pre zamestnancov - Kosei Nenkin

- zo zákona povinný pre kategóriu II
- prirovnateľný k povinnému II. pilieru na Slovensku
- výška príspevku závisí na výške príjmu

- možnosť zvoliť systém Kosei Nenkin ako primárny pre kategóriu II

Prispievanie do Kosei Nenkinu

Príspevky platené
zamestnancom aj
zamestnávateľom
na polovicu.

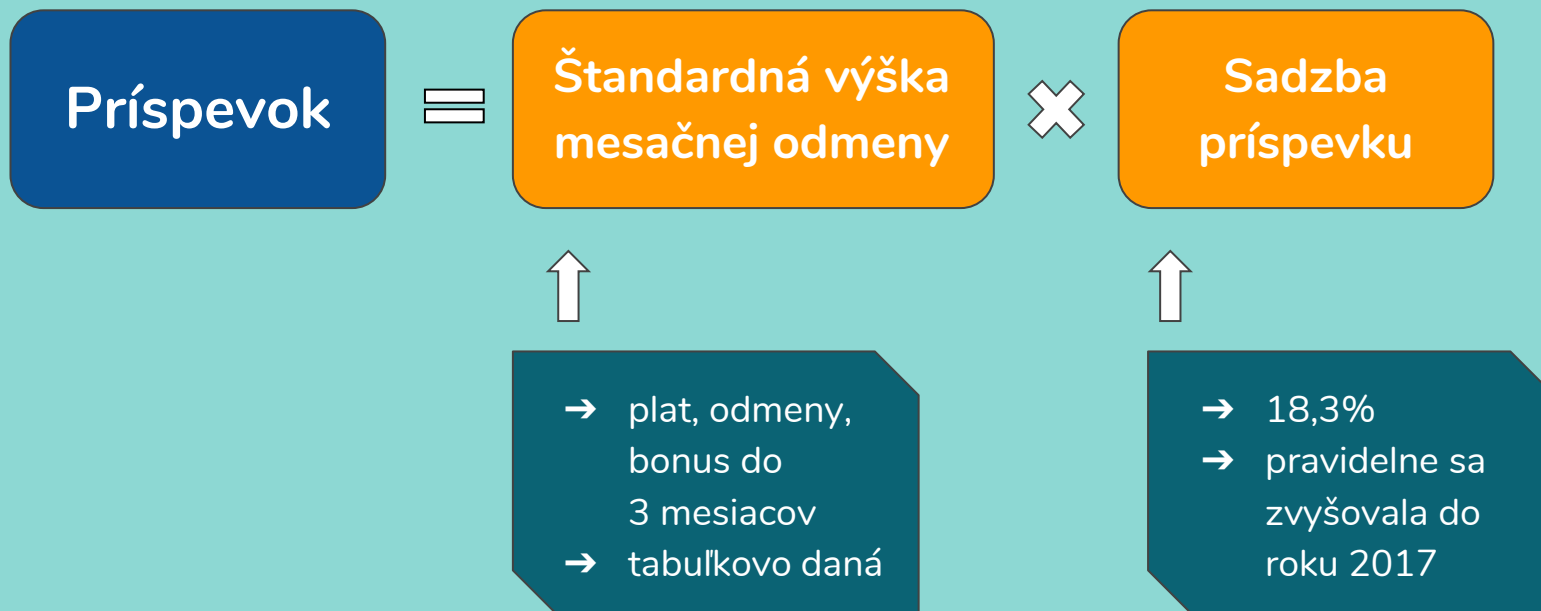
Typy príspevkov:

- 1) príspevok za bežný mesiac
(mesiac BEZ bonusov)
- 2) príspevky za bonusový mesiac
(mesiac S bonusmi)

Počas materskej
dovolenky sú
zamestnanec aj
zamestnávateľ
oslobodení od platenia
príspevku.

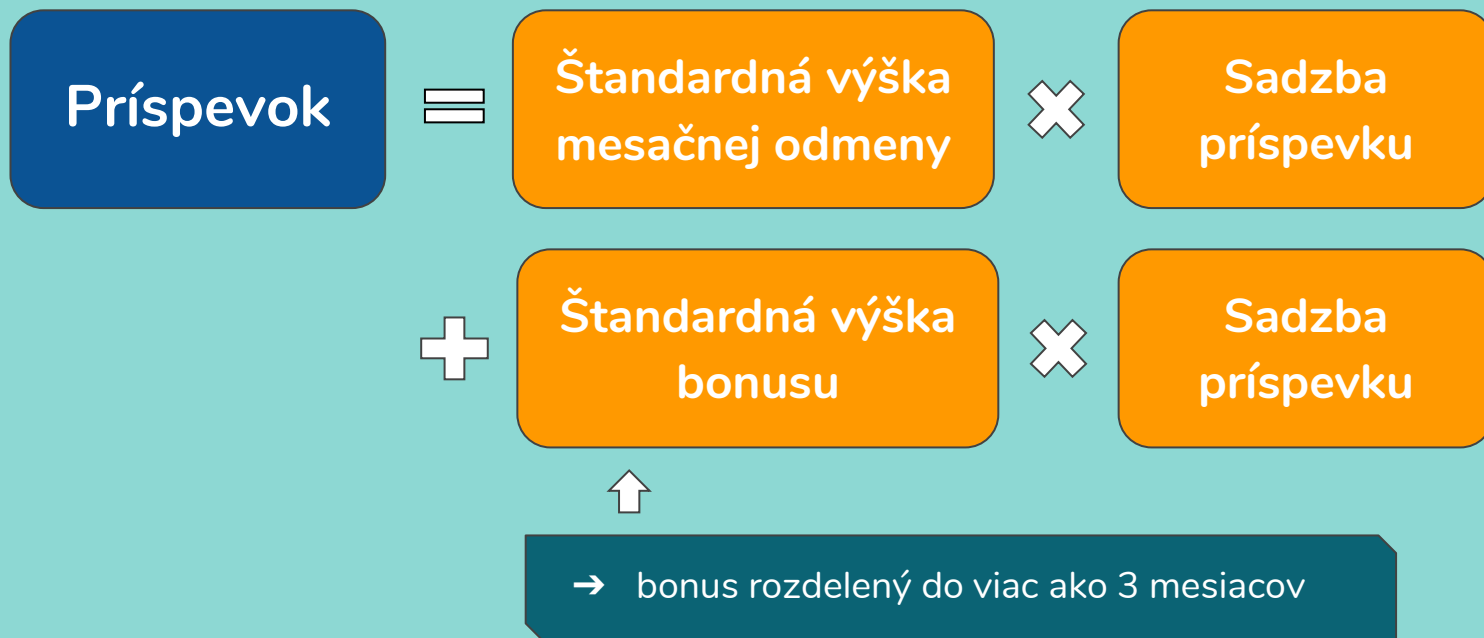
Prispievane do Kosei Nenkinu

Výška príspevku za bežný mesiac

Prispievanie do Kosei Nenkinu

Výška príspevku za bonusový mesiac

Dôchodky ľudí vo veku 60 - 64 rokov

- tzv. starobný zamestnanecký dôchodok
- **podmienka:** 1 a viac rokov prispievania do Kosei Nenkinu + splnenie podmienky na dostávanie starobného dôchodku z Kokumin Nenkinu
- poberaný od začiatku dôchodkového veku (momentálne 60 rokov) do 65-ho roku

Dôchodky ľudí vo veku 60 - 64 rokov

Fixná čiastka

Odmeny sa
týkajúca čiastka

Dodatočné
ročné dávky

¥ 1,628 *
revízna miera *
multiplikátor
dátumu narodenia *
množstvo mesiacov
prispievania

1) priemerná mesačná odmena * 7,125 / 1000 *
množstvo mesiacov prispievania do marca 2003

1) priemerná mesačná odmena (+bonusy) * 5,481 /
1000 * množstvo mesiacov prispievania od
apríla 2003

Dôchodky ľudí vo veku 60 - 64 rokov

Dodatočné ročné dávky

→ podmienky (stačí splniť jednu z nich):

- a) 20 rokov prispievania do Kosei Nenkinu
- b) 15 rokov prispievania do Kosei Nenkinu po dosiahnutí 40 rokov (pre ženy po dosiahnutí 35 rokov) a zároveň závislý člen rodiny

→ výška dávok:

1. ¥ 224 000 za závislého partnera
2. ¥ 224 000 za prvé a druhé závislé dieťa
3. ¥ 75 000 za ďalšie závislé deti

Dôchodky ľudí vo veku nad 65 rokov

Odmeny sa
týkajúca čiastka

Prechodné
dodatočné dávky

Dodatočné
ročné dávky

→ rozdiel medzi fixnou čiastkou pri dôchodku pre ľudí vo veku 60 – 64 rokov a základnou čiastkou starobného dôchodku z Kokumin Nenkin

Jednorázovo vyplácané dôchodky

- špeciálne určené pre nejaponských zamestnancov
- podmienka: 6 mesiacov prispievania do Kosei Nenkinu
- možnosť vyplatenia do 2 rokov po ukončení pracovného pomeru v Japonsku

Príklad

75-ročný pán Ishiguro pracoval počas ako knihovník 46 rokov (1964 - 2010). Jeho priemerný mesačný plat bol ¥ 320 000 do roku 2001. Od januára 2002 sa jeho plat priemerný mesačný plat zvýšil na ¥ 345 000. Dlhodobé bonusy nedostával. Pán Ishiguro má 3 deti, ktoré sú na ňom závislé.

Výpočet ročného dôchodku:

$$\begin{aligned} & ¥ 320\ 000 * 7,125 / 1000 * 456 \\ & + ¥ 345\ 000 * 5,481 / 1000 * \\ & 96 + 0 + ¥ 224\ 000 + ¥ 224\ 000 \\ & + ¥ 75\ 000 = ¥ 1\ 744\ 210,72 \end{aligned}$$

Výsledok:

Ročný dôchodok pána Ishigura pri zvolení Kosei Nenkinu ako primárneho a jediného dôchodkového systému je ¥ 1 744 210,72 (cca 14 970€), mesačne ¥ 145 350,83 (cca 1 247 €).

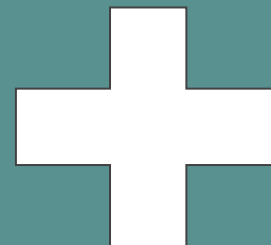
III. dôchodkový pilier

- dobrovoľný
- prirovnateľný k III.-mu dôchodkovému pilieru na Slovensku
- 2 typy:
  - ◆ zamestnanecký fond
  - ◆ osobný fond:
    - s pevne stanovenými čiastkami prispievania
    - výška príspevkov je dobrovoľná

Zhrnutie

- za posledné dva roky nedošlo v Japonsku k žiadnym väčším reformám
  - Nízka miera náhrady = 37% (OECD: 59%)
  - Relatívna miera chudoby osôb starších ako 65 rokov je 19,6% (OECD: 13,5 %)
  - vysoké nároky na prispievanie do kosei nenkin (SZČO,...)
  - demografický vývoj
-
- makro-ekonomická indexácia
  - jednorázovo vyplácané dôchodky

**Ďakujeme
za pozornost!**

A decorative pattern at the bottom of the slide consisting of numerous vertical bars of varying heights and shades of teal, creating a stylized bar chart or soundwave effect.

Zdroje

- <https://www.nenkin.go.jp/international/english/nationalpension/nationalpension.html>
- <https://www.nenkin.go.jp/international/english/healthinsurance/employee.html>
- <http://www.oecd.org/japan/PAG2019-JPN.pdf>
- Makro-ekonomická indexácia: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2012/wp12285.pdf>
- <https://www.nenkin.go.jp/service/kokunen/hokenryo/20150331-02.files/0000026736ugVtZl4JOg.pdf>
- <http://www.nomurafoundation.or.jp/en/wordpress/wp-content/uploads/2019/03/NJACM3-2SP19-02.pdf>
- https://www.jetro.go.jp/en/invest/setting_up/section4/page9.html
- <http://www.nomurafoundation.or.jp/en/wordpress/wp-content/uploads/2019/03/NJACM3-2SP19-02.pdf>
- <https://www.worldometers.info/demographics/life-expectancy/>